

LA COORDINADORA D'ESTUDIS UNIVERSITARIS DE FILOLOGIA CATALANA

JORDI GINEBRA
Universitat Rovira i Virgili

Resum

La Coordinadora d'Estudis Universitaris de Filologia Catalana va ser creada per contribuir a la normalització cultural i universitària del país, i perquè hi ha problemes que afecten l'ensenyament universitari de la llengua i la literatura catalanes. Els objectius de la Coordinadora són potenciar els estudis universitaris de llengua i literatura catalanes, contribuir a prestigiar-los i vetllar per la presència de la llengua catalanes, en la formació dels universitaris catalans.

Paraules clau: ensenyament, català, coordinació, universitat, planificació educativa.

Abstract

The Coordinating Committee of University Catalan Studies was created to contribute to cultural and university *normalization* of our country, and to contribute to solve problems related to the teaching of Catalan language and literature. The aims of the Committee are to strengthen university Catalan Studies, to help enhance them, and to monitor the Catalan language in the training of university students.

Keywords: Teaching, Catalan, coordination, university, education planning.

1. PRESENTACIÓ

La situació estranya i anòmala de la llengua i la literatura catalanes en el si de la societat catalana i, per extensió, en el si de la universitat catalana va impulsar uns quants professors universitaris, ara fa uns anys, a plantejar la necessitat de constituir una entitat formal per defensar la «normalitat» de la nostra llengua i la nostra literatura en el marc

de la universitat. Després de diverses converses i trobades, la Coordinadora d'Estudis Universitaris de Filologia Catalana es va crear l'any 2007. L'any 2011 es va integrar, com a grup de treball específic, en la Xarxa Vives d'Universitats (amb un web propi: <http://www.vives.org/es/serveis/coordinacio-de-grups-de-treball/coordinadora-destudis-universitaris-de-filologia-catalana/>). En formen part els departaments de les universitats que, dins l'àmbit territorial de la llengua catalana, compten amb estudis formals de llengua i literatura catalanes, que són les següents (la Universitat de Vic no ofereix titulació lligada a la llengua i la literatura catalanes, però forma part de la Coordinadora per la seva tradició de vinculació a l'ensenyament del català):

Universitat Autònoma de Barcelona
 Universitat de Barcelona
 Universitat de Girona
 Universitat de Lleida
 Universitat Oberta de Catalunya
 Universitat Rovira i Virgili
 Universitat de les Illes Balears
 Universitat d'Alacant
 Universitat de València
 Universitat de Vic

2. OBJECTIUS I FUNCIONAMENT

La Coordinadora va ser creada amb voluntat de contribuir a la normalització cultural i universitària del país, i perquè hi ha problemes que afecten d'una manera general l'ensenyament universitari de la llengua i la literatura catalanes. En aquesta línia, els objectius de la Coordinadora són els següents:

- Potenciar i difondre els estudis universitaris de llengua i literatura catalanes als Països Catalans.
- Contribuir a prestigiar els estudis i la recerca sobre la llengua i la literatura catalanes com a eixos bàsics de cohesió nacional.

- Impulsar la cooperació interdepartamental en matèria de docència i recerca de la llengua i la literatura catalanes.
- Vetllar per la presència de la llengua catalana en la formació dels universitaris catalans.

La Coordinadora sol fer dues reunions anuals, a les quals assisteix un representant de cada un dels departaments implicats (si és possible, el director corresponent o el responsable de l'àrea de Filologia Catalana). La feina de coordinar les tasques de la Coordinadora recau en un director, que és elegit entre els representants dels diferents departaments. En les reunions de la Coordinadora es debaten les qüestions, s'encarreguen les tasques i el director en fa el seguiment fins a la pròxima trobada.

3. TEMES TRACTATS O PER TRACTAR

Perquè el lector es pugui fer una idea general de la mena de qüestions que la Coordinadora ha tractat, tracta o està previst que tracti, la llista següent de temes pot servir d'orientació:

- Implantació dels nous graus (seguiments de matrícula, enquestes entre estudiants, impacte del canvi/manteniment del nom).
- Impacte dels nous graus i del màster de Professorat de secundària en la matrícula general dels màsters.
- Implantació del màster de Professorat de secundària i presència de la llengua i la literatura catalanes en aquest màster.
- Competència lingüística dels graduats universitaris.
- Inserció laboral dels llicenciats i graduats en Llengua i literatura catalanes.
- Valoració social dels estudis de Llengua i literatura catalanes i dels titulats en aquesta matèria.
- Millorament de l'avaluació de la recerca a l'àrea de filologia catalana.
- Difusió de la recerca: el paper del català com a llengua científica en un context multilingüe (bàsicament anglès).

- Futur de les publicacions acadèmiques catalanes.
- Mobilitat del professorat.

4. DOS EXEMPLES

4.1. El màster de Secundària

El màster de Secundària presenta dos problemes greus en relació amb la llengua i la literatura catalanes. En primer lloc, avui es pot obtenir el títol del màster (de professor de qualsevol de les matèries) havent acreditat coneixements de català inferiors als que teòricament posseeix un estudiant que acaba de superar l'ESO. Actualment, l'estudiant estranger del màster ha d'acreditar que té coneixements de català i de castellà a un nivell mínim de B1 en el moment de realitzar la preinscripció, i ha d'assolir un nivell de suficiència de les dues llengües (nivell B2) en finalitzar el màster. La Coordinadora té previst sol·licitar una entrevista amb les autoritats competents per proposar una modificació en els requisits lingüístics de finalització del màster de Secundària a Catalunya. Es demanarà que el nivell de finalització del màster sigui el C1, com s'esdevé al País Valencià i a les Illes Balears, i que no es faci referència específica als estrangers, ja que el requisit també hauria d'afectar estudiants de l'Estat de fora dels Països Catalans.

L'altre gran problema té a veure amb el fet que català i castellà són una mateixa especialitat dins del màster i que, a més, es pot accedir a aquest màster sense tenir la titulació adequada (sense tenir una titulació específica de llicenciat o graduat en Llengua i literatura catalanes o en Llengua i literatura espanyoles). Els responsables de la Coordinadora s'han reunit diverses vegades amb els responsables d'Ensenyament per tractar d'aquest problema. La Coordinadora es planteja la possibilitat d'organitzar un màster interuniversitari de formació de professors de català a secundària, que agrupi les tres universitats que ara ofereixen l'especialitat de català en l'actual màster de secundària: UAB, UB (aquestes dues l'ofereixen cada curs) i UdG (que l'ofereix un curs sí i un altre no). El disseny i la coordina-

ció d'aquest màster, que pel que fa al català substituiria l'ara vigent, quedarien en mans dels departaments de Filologia Catalana amb la participació, és clar, d'especialistes de didàctica de la llengua i la literatura i, potser, de l'Institut d'Estudis Catalans. El disseny d'aquest nou màster i el control que es tindria de l'accés dels estudiants permetrien de resoldre les disfuncions que, almenys al Principat, té l'actual (barreja de les especialitats de castellà i català, accés de graduats sense competència en català, accés a les llistes de substitucions de professor de català de gent del màster provinent de l'especialitat de castellà...).

4.2. Promoció dels estudis de Llengua i literatura catalanes

La promoció dels estudis universitaris de Llengua i literatura catalanes és una qüestió que preocupa i sobre la qual caldria estar alerta. Els responsables de la Coordinadora s'han reunit diverses vegades amb els responsables d'Ensenyament per tractar d'aquest problema. Sembla que no s'acaba de trobar la via adient de promoció dels nostres estudis. Caldria assajar accions informatives amb el professorat de secundària sobre la realitat dels nostres graus i màsters. De fet, s'han realitzat diverses campanyes de promoció (amb intervenció en la premsa de personalitats polítiques i culturals) i s'han distribuït tríptics explicatius. Però els resultats més aviat han estat minsos, almenys al Principat. Vistos els efectes limitats d'aquestes accions el que convé és crear un estat d'opinió pública favorable als nostres estudis, a la seva utilitat i a les seves aplicacions professionals. Cal canviar la percepció que la societat té sobre els estudis de filologia catalana perquè no es correspon amb la realitat: no formem filòlegs erudits (si és que alguna vegada n'hem format) sinó professionals del patrimoni lingüístic i literari del país; i, en els propers anys, hi haurà necessitat de graduats competents en llengua i literatura catalanes a la secundària per cobrir les jubilacions.

5. FINAL

La llengua i la literatura catalanes són la llengua i la literatura nacionals de Catalunya i, en la mesura que aquesta correspondència no sigui visible ni operativa, la tasca de la Coordinadora segurament serà necessària. Ara mateix un dels problemes és que el treball relatiu a aquesta tasca és addicional (gairebé de voluntari) i que la dedicació a la Coordinadora no està prevista en els plans ordinaris de docència, recerca i gestió dels departaments ni de les universitats. De tota manera, la il·lusió dels membres supleix, i ja s'ha fet feina, i en un temps que no ha de ser molt llarg sembla que es pot arribar a resoldre algun problema greu.